

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedő Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Megjelenik minden vasárnap

Felölös szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA.

Lapfőajtódos: VÁKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 20 kor. (Külföldre 24 K) Félévre 10 kor. Negyedévre 5 kor.

Díjak a legolcsóbban számíttatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.

Szabadság és rend.

Csikszereda, január 30.

Európa, talán az egész emberiség sorsa dől el a közeljövő eseményeivel. Egy általános nagy társadalmi átváltozás minden előjele, sőt már folyamatban levő jelensége áll előttünk.

Teljes tanácstalansággal kellene a fejlődő jövő eseményei előtt állanunk, ha nem tudnánk, hogy társadalmak, nemzetek fejlődése is természeti törvényszerűséget követ.

Az utóbbi évszázadok állandó jelensége a folyamat, mely a nagy néptömegek felett korábban uralkodott abszolút hatalmaknak helyébe a nemzetek önrendelkezését helyezte. Az alkotmányosságon, parlamentarizmuson keresztül ez egyenes vonalban a demokráciához vezet. A nagy francia forradalom, a februári forradalom, a negyvennyolc ennek a folyamattal újabb kiinduló pontja.

Mindez tipikus példája a világ megújításának egy eszme által, hisz a fejlődéshullámai eljutottak a legtávolabbi európaikivüli világterületekre is. Végzetlenül vonult el a legkülönbözőbb nemzetek felett ez a felszabadulás és az egyes nemzetek között azt hitte, szabadon, minden kényszer nélküli eslelepszik, tulajdonképpen egy nagy általános törvény uralmának engedett.

Társadalmak, nemzetek élete sorsát ép úgy két ellentétesen ható erő irányítja, mint a földtekének alakulását, ahol az egyik erő a magasságok és mélységek kiegyenlítését, a nivellirozást célozza, a másik viszont nagyobb felületi különbségek megteremtését.

Európa újabb életében szemlátomást a nivelláló erő érvényesült, mely a régi feudális különbségek elsímitásával, eltüntetéseivel a demokratikus egyenlőség felé vezette a fejlődést.

A fejlődésnek ezt a tendenciáját az emberi természet alapösztöneinek felismerése is igazolja. Az emberi természetnek két eltörölhetetlen alapvonása van: a szabadságnak és a rendnek kívánása. A korlátlan hatalom az elsőt áldozatul dobta oda a másodiknak. A szélső demokrácia megfordítva teszi. Csak a né-

pek naív gyermekkorában lehetett elnyomni az elsőt. Anélkül a rend utáni vágy a társadalmak konszolidálásával kielégítést nyert, előbb utóbb el kellett jönni az időnek, midőn az egyoldalú rend már csak tűrhetetlen nyomássá vált és a szabadság utáni vágy diadalmat ért a hatalommal utrá lett a másik vágy felett. De amint a szabadság mind korlátlanabbá vált, megint csak a rend utáni szükségérzet lett diadalmas a másik felett. A nagy forradalom után jön Napoleon cézárizmusa.

A fejlődés vonalának ezt a hullámzó irányát igazolja eddig a történelem. Rend és szabadság, mint a vonzás két változatlan forrása közt látszik lengeni a nemzetek sorsának ingája. Az eddigi tanúság szerint minden társadalmi rend alapelveinek megsemmisítése által dől meg, kiváltván az ellentétes erőket. Nem lehet folyton balra tartani, amint a világot körülhajóznak, ha balra indul el, jobbról kell visszatérnie.

Most Európa felett ismét a szabadság passzát szele súvit végig. Nem nehéz megjósolni eddigiek alapján, nem változik e át a passzát szele monszunna ellenszellel. Nem tudunk szabadság nélkül élni, de rend nélkül sem. A reakció előli menekülés csak abban lehet, ha a szabadságot és a rendet együtt tudjuk megteremteni.

Kisipari esőd előtt.

A háboru alatt a csikvármegyei kisipart a munkáshiány állította válságos helyzet elé. Igen sok kisiparos maga is katonai szolgálatot teljesített, munkást pedig egyáltalán nem lehet kapni s így stagnált a kisipar minden ága. Természetes, hogy ennek a helyzetnek kellemetlenségeit és nyomasztó hatását nemcsak maga a kisipar szenvedte, hanem a közönség is. Most a háboru befejezte után rengeteg munkaerő szabadult fel. Volna tehát már munkás és dolog is akadna bőven, de nincsen anyag, amiből az iparos dolgozzon. Ezekre rug a háboruból hazakerült munkások száma. Ezt a tekintélyes energiát most jól lehetne használni és pótolni lehetne a közszükségleteknek a háboru által felidezett hiányait, de a mesterek nem képesek az egyre jobban felhalmozott munkát elvállalni, a munkanélküli lézengő munkásokat munkába állítani — mert a legégetőbb munkák elvégzéséhez szükséges anyagok is részben már teljesen kifogytak, részben pedig kifogyóban vannak. Különösen nagy sullyal nehezedik ez az anyaghiány a bádigos, szerelő, lakatos és asztalos iparokra. Ezeknek képviselői mindent megpróbáltak már, hogy anyaghoz jussanak, de fáradozásaik nem

vezettek eredményre s így nagy veszély fenyegeti a helyi kisipar több tekintélyes ágát, hogy a legrövidebb időn belül kénytelen lesz minden munkát beszüntetni.

Ez a veszély veszedelme a rendnek, a békének, a köznek, mert ha ez az állapot bekövetkezik, nem csak, hogy a leszerelt katonák nagy része nem juthat a maga és családja részére kenyeret biztosító munkához, hanem még az eddig munkában volt munkások és önálló kisiparosok ajtaján is be fog kopogtatni a szükség, a nyomor. Igazán zavarban vagyunk, nem tudjuk, kinek a figyelmét hívjuk fel erre a felette fontos kérdésre. Azt hisszük, hogy a leghelyesebb, ha a megszálló sereg parancsnoksága veszi kezébe ezt a dolgot, mert ma itt egyedül ez rendelkezik az eszközökkel, melyek az egyre jobban tornyosodó szociális veszedelem bekövetkeztének elhárítására szükségesek. Ezért a megszálló csapatok parancsnoksága kell, hogy megtegyen mindent a munka beszüntetés elhárítására, az iparosok anyaghoz juttatására, s ez által a bekövetkező zavarok egyedüli okának megszüntetésére.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Csikszereda, január 31.

Csikvármegye közigazgatási bizottsága a forradalom kitörése óta nem tartott ülést. Igen sok fontos és közérdekű ügy pihent emiatt, míg végre bebizonyosodott, hogy a közigazgatás nem nélkülözheti legfontosabb bizottságának működését. Ezen álláspontra helyezkedve, dr. Györgypál Domokos kormánybiztos a bizottságot január 30-ára rendkívüli ülésre hívta össze.

Az ülésnek megvolt a maga érdekessége. A Csikszeredán állomásozó román katonai parancsnokság képviselőjében ugyanis az ülésen megjelent Arama G. Ioan százados és tolmácsa, ki az ülés lefolyásáról jegyzeteket készített.

Az ülésen megjelentek Szász Lajos, dr. Élthes Gyula, dr. Gaal Endre, Végh István József, T. Nagy Imre, Kohányi Gyula, Bálint Lajos, dr. Fodor Antal, Wellman Samu, de Placc József, Révész Gyula, dr. Pál Gábor, Schuster Ötívér. A jegyzőkönyvet Eröss József írta.

Az ülést dr. Györgypál Domokos kormánybiztos nyitotta meg, ki első ízben elnökölt a bizottság ülésén. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a főispáni állást nem kereste és arra megkerdezése és tudomása nélkül neveztek ki, mi ha meg nem történt volna, tekintettel megrendült egészségi állapotára, kormánybiztosi kinevezését el nem fogadta volna. Így azonban a forradalom kitörése idejében, mikor a haza a legnagyobb veszélyben forgott, kötelességének tartotta a kinevezés elfogadását. Számít a közélet kipróbált vezetőire és munkásaira, akiknek támogatásával reményli, hogy sulyos időkben vállalt feladatait sikeresen meg tudja oldani. A bizottság éljenzéssel vette tudomásul a kormánybiztos megnyitó szavait.

Csikszeredai Takarékpénztár R.-társaság.**Hirdetmény.**

A Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság és a Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Csikszeredában, 1918. év december hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlései kimondották az egyesülést.

Ezen határozat értelmében:

1. A Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Csikszeredában, beolvad a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaságba.

2. A Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság a beolvastással kapcsolatosan 500.000 korona alaptőkéjét 2500 darab, egyenkint K 200.— névértékű új részvény kibocsátásával 1.000.000 koronára emeli fel.

3. A Központi Takarékpénztár részvényei olyképp cseréltetnek ki, hogy minden 2 darab részvény és 56 korona készpénz ráfizetés ellenében egy darab 200 korona névértékű új kibocsátású Csikszeredai Takarékpénztári részvény adatik ki. A kicserélés a Csikszeredai Takarékpénztár főintézeténél Csikszeredában 1919. év január hó 15-től 1919. év február hó 15-ig eszközölendő. Ezen időn tül a készpénz befizetés után 5% kamat fizetendő. Mindazon Központi Takarékpénztári részvények, melyek fenti módon 1919. év június hó 30-ig nem cseréltetek be, semmisnek tekintetnek, az ezek helyett kibocsátott Csikszeredai Takarékpénztári új részvények az igazgatóság által állami közjegyző közbejöttével értékesítetnek. A tartalékalapot illető, valamint az értékesítéssel felmerült költségek levonása után fennmaradott összegek az illető részvényesek javára bírői letétbe helyeztetnek.

4. Az újonnan kibocsátandó 2500 drb részvényből ilymódon a Központi Takarékpénztár részvényeinek kicserélésére 600 darab részvény használtatik fel. A fennmaradó 1900 drb részvényből 1250 drb részvényre elsősorban a Csikszeredai Takarékpénztár rt. régi részvényesei bírnak elővételi joggal olyképpen, hogy minden 2 drb régi részvény után 1 drb új részvényt jegyezhetnek; másodsorban pedig 300 drb részvényre a Központi Takarékpénztár rt. volt — a kicserélést már fogantatosított — részvényesei szinten 2:1 arányban; végül 350 darab új részvény nyilvános aláírásra bocsátatik és bárki által szabadon jegyezhető. Ez utóbbi tételre nézve tulajdonság esetén fentartja az igazgatóság ama jogát, hogy a jegyzéseket legjobb belátása szerint leszállítsa.

5. A kibocsátandó új részvények a régiékel mindenben egyenlők, 1919. évtől járó szelvényekkel lesznek ellátva, az 1919. üzleti év eredményében részesülnek.

6. A Csikszeredai Takarékpénztár rt. régi részvényesei, valamint a Központi Takarékpénztárnak volt — a kicserélést már fogantatosított — részvényesei a részvényképenyek bemutatása mellett elővételi jogukat a 4. pont szerint 1919. év február hó 15. bezárólag gyakorolhatják. Az elővételi jog nem gyakorlása folytán esetleg visszamaradó részvenymennyiséget az igazgatóság szabadkézből értékesíti.

7. A nyilvános aláírásra bocsátott és bárki által szabadon jegyezhető részvenymennyiség jegyzési határideje 1919. év március hó 15. bezárólag.

8. A kibocsátandó új részvények átvételi árfolyama a Csikszeredai Takarékpénztár régi és a Központi Takarékpénztár volt részvényesei részére részvényenkint K 260.— teljesen új részvényesek részére K 275.— Ez árfolyamértékből K 200.— a részvénytőkét illeti, míg a költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalap javára fog iratni.

9. A befizetések következőképp teljesítendők: első részlet a jegyzés vagy elővételi jog gyakorlása alkalmával és pedig részvényenkint K 100.—; második részlet címén 100 korona 1919. év március hó 31-ig, végül a régi részvényesek által K 60.—; új részvényesek által K 75.— 1919. év április hó 15-ig. Minthogy pedig a részvények 1919. év január hó 1-től kezdődőleg részesülnek osztalékban, a befizetők tartoznak befizetésük után 1919. év január hó 1-től a mindenkori befizetés napjáig számított 5%-os kamatot megfizetni. Viszont a jegyzés alkalmával akár több részlet, avagy az egész összeg is egyszerre lefizethető.

10. A részletek késedelmes befizetése, vagy a befizetés elmulasztása a jegyzés törlesztését vonja maga után és a már befizetett összeg a tartalékalap javára fordittatik s a törölt részvények helyett az igazgatóság új részvényeket bocsáthat ki.

11. Vidéki részvényeseknek, a felforgó néhez közlekedési viszonyokra való tekintettel, levélbeli megkeresésre a követendő eljárást illetőleg érdemi választ adunk.

12. Az új részvények elkészítése után adatként ki.

Csikszereda, 1919. január hó 2.

4—

Az igazgatóság.

Műhely megnyitás!

Alólírott a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Csikszeredában, Mikó-u'ca 21. sz. alatt (özv. Nagy Ferencné-féle ház)

KOCSIGYÁRTÓ, NYERGES ÉS KÁRPITOS MŰHELYT

nyitottam. Elvállalok mindenféle kárpitos munkát, diványok, matracok, kocsik és szekérülések áthuzását, valamint kocsik és szánkók festését, fenyvezését és párnázását, a legpontosabb idő alatt, jutányos árak mellett.

A melyen tisztelt közönség szives pártfogását kérvé, maradok kiváló tisztelettel

Szabó János, kocsigyártó.

3—

Üzletvezetői, raktárnoki vagy ehhez hasonló állást keres egy komoly megbízható több évi tapasztalattal bíró kereskedő. Cim a kiadóban.

3—3

Értesítés!

Szekely és Réti erdélyrészi butorgyár r. t. Marosvásárhelyt, előnyösen ismert cég, intézetünknel

mintaszobákat

helyezett el, melyek minőség és ár tekintetében a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik. — A mintaszobák intézetünk külön helyiségekben megtekinthetők és megrendelések ugyanitt felvételnek. 22—

Agrár takarékpénztár r. t. fiókja
Csikszereda.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

Fogászati műtermemet

Csikszeredában, Apafi M.-u'ca
23. sz. alatt megnyitottam.

Waczel Ferenc, fogtechnikus.

Felhívás.

A Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Csikszeredában 1918. évi december hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlésében hozott határozata folytán egyesült a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársasággal, emlífogva a ker. törv. 202 és követk. §-ai értelmében felhivatnak a Központi Takarékpénztár Részvénytársaság hitelezői, hogy követelésüket a fenti törvényszakaszban írt jogkövetkezmények mellett és határidőben akár a Központi Takarékpénztár, akár a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaságnál jelentsek be.

A Központi Takarékpénztár r. t. Csikszeredában igazgatósága.

1—3

130 fokos maroszóda

kiagrammonként 10 koronáért kapható, nagybani vételnél árkedvezmény!

Veress Eleknel, Csikszeredában.

Fedélcserépet, palát, meszet, cementet, gipszet, stucatur nádat, cementcsöveket, kutgyűrűket stb., stb., mindenféle építési anyagot állandóan raktáron tart s azok bármikor kaphatók

Nagymihály Sándor csikszeredai, tusnádi, sepsiszentgyörgyi és közdi vásárhelyi építési anyagraktáraiból.

27—

FAJBOROK

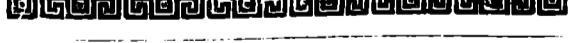
u. m.: rizling, leányka, tramin, bakar, oportó stb. jutányos áron kaphatók bármilyen nagy mennyiségben és költségnél hordókban. Valamint mindennemű

SZESZESITALOK,

cognac és likör is kicsinyben és nagyban. — A tisztelt vevők becses pártfogását kéri

Neumann Benő Szászrégen.

39—

VIZSGÁKRA

a polgári- és középiskola minden osztályából, érettségire, felvételi vizsgákra stb. gyorsan, osztályösszevonással, felelőség mellett készít elő a

Zsoldos tanintézet
Budapest, VII., Dohány-u. 84.
Telefon 32—40.